

[Kirsten Gloerfelt-Tarp.]

mest til Rigshospitalets Fødeafdelinger, men dernæst i Almindelighed opfylder Betingelserne for at kunne modtages paa de lokale Sygehuse eller Fødehjem. De gifte har i Tilfælde af Barsel — naturligvis bortset fra de private og dyre Fødeklivninger — kun Adgang til enkelte Fødehjem i København og paa Frederiksberg samt i nogle faa andre Byer, og kun hvis der er Plads; der er imidlertid stadig Pladsmangel, og Afvisningerne er derfor talrige. Paa Rigshospitalet og paa de stedlige Sygehuse kan gifte Kvinder kun blive indlagt, hvis helbreds-mæssige eller sociale Forhold gør det nødvendigt. For at komme ind under det sidste Tilfælde, skal Forholdene være mere end elendige. Skal gifte fødende Kvinder Landet over have passende Adgang til at føde uden for Hjemmet, maa der oprettes kommunale Fødehjem samt skaffes gifte Kvinder udvidet Adgang til at blive indlagt paa de lokale Sygehuse.

Man kunde tænke sig en Ordning i Lighed med Sundhedsplejerskeordningen, hvor Kommunerne har Initiativet til Iværksættelse af Foranstaltningen, men hvor betydelige Statstilskud gives, og jeg skal tillade mig at henlede den højtærede Indenrigsministers Opmærksomhed paa dette Spørgsmaal.

Der rejser sig mange andre Spørgsmaal i Forbindelse med Samfundets Stilling til Moderskab og Ægteskab. Det er desværre en Sandhed, at der i mange Tilfælde er Straf paa Ægteskab og Moderskab. Det er en Uretfærdighed, der begaas over for samgifte Tjenestemænd derved, at begge Ægtefæller kun kan opnaa Halvdelen af det største Reguleringstillæg, som en af dem kan opnaa, en Bestemmelse, som er blevet helt urimelig, efter at Reguleringstillægget er blevet en saa væsentlig Del af Tjenestemændenes Lønninger som Tilfældet er i de senere Aar.

Jeg skal minde om den Resolution, som for nylig er blevet vedtaget paa et Møde, hvor over 500 samgifte Tjenestemænd var til Stede, og hvori det bl. a. udtales, at „Lovgivningen med Hensyn til de samgifte Tjenestemænd er ikke det danske Samfund værdig, idet den opfordrer til Umoralitet, Skilsmisser o. s. v.“, og man peger paa, at „Tjenestemænd, der indgaar Ægteskab, straffes med en Lønnesættelse, der i Øjeblikket andrager ca. 150—200 Kr. pr. Maaned“. Jeg gaar ud fra, at Lønningskommissionen, som forhaabentlig snart afgiver sin Betænkning, vil have sin Opmærksomhed henvendt paa

dette Punkt, og henstiller til den højtærede Finansminister til sin Tid at forelægge Forslag om en Ændring af de gældende Regler.

Et andet Forhold, jeg skal nævne, er Sambeskatningen af Ægtefæller og det Fradrag i Skatteansættelsen, der tillades paa Grund af Hustruens Selverhverv. Dette Fradrag staar ikke i noget rimeligt Forhold til det økonomiske Tab, som Husholdningen er belastet med derved, at Hustruens Arbejdskraft er beslaglagt uden for Hjemmet. Det maa haabes, at Skattekommissionens Betænkning vil indeholde Forslag om at bøde paa denne Uretfærdighed, saa Lovgivningen derefter kan gennemføre en Løsning, som er ret og rimelig.

I Vinteren 1940 søgte man inden for Danske Kvinders Nationalraad at finde Arbejdsomraader, hvor man kunde anvende ledig kvindelig Arbejdskraft. Vi søgte at finde nyttigt Arbejde, og vort Øje faldt paa et Omraade, hvor Hjemmene og navnlig de smaa Hjem havde en haardt-følt Trang til Hjælp. Vi vidste, at det for mange Hjem var en Katastrofe, naar Moderen blev syg, eller andre særlige Forhold indtraadte, og der ikke var nogen til at passe Huset og sørge for Børnene. Den 5. Februar 1941 indsendte Nationalraadet til Regeringens Beskæftigelsesudvalg en Skrivelse, hvori bl. a. foresloges Etablering af en saadan Art huslig Hjælp, som Raadet kalder Husmoderafløsning.

Som Følge af dette Forslag oprettedes der som Beskæftigelsesforanstaltning en Institution som den foreslaaede baade i København og i en Række Byer i Provin-sen. Det viste sig, at Husmoderafløsnings-Institutionen var haardt tiltrængt, og at den efterhaanden udnyttedes i stigende Grad. Den findes nu i ca. 70 Byer uden for København. I København beskæftiges der i Øjeblikket henved 400 Husmoderaflø-sere. Jeg kan oplyse, at fra den 1. Juni 1944 til den 31. Maj 1945 fik ca. 4500 Hjem i København Hjælp ad denne Vej og i ca. 100 Timer pr. Hjem. Hjælpen ydes til Hjem med eet eller flere Børn under 15 Aar, hvor Husmoderen er syg, og til enlige erhvervsarbejdende Kvinder, hvis Børn er syge i Hjemmet og uden Tilsyn, for saa vidt Moderen ved sit Fravær fra Arbejdet vil miste sin Lønindtægt eller risikere at miste sit Arbejde, og endelig til syge enlige Personer. I Køben-havn, hvor denne Beskæftigelsesforanstaltning drives af Danske Kvinders Samfundstje-neste, har man ikke taget Arbejdet op med